

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO PRAVDE

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Donošenjem Zakona o potvrđivanju Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja Crna Gora je postala država članica ove Konvencije i time je preuzela obavezu donošenja posebnog zakona kojim će se urediti pravo na novčanu naknadu štete žrtvama krivičnih djela nasilja učinjenih sa umišljajem.

U Crnoj Gori prema važećem zakonodavstvu žrtve krivičnih djela mogu ostvariti pravo na naknadu štete na dva načina, i to: 1) od okrivljenog podnošenjem predloga za ostvarivanje imovinskopopravnog zahtjeva u krivičnom postupku ili 2) podnošenjem tužbe u parničnom postupku.

Međutim, u crnogorskom zakonodavstvu nije uređeno pravo na novčanu naknadu koju bi država Crna Gora, radi pretrpljenih posljedica izvršenog krivičnog djela dok krivični postupak nije okončan, davala žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih s umišljajem na teritoriji Crne Gore, niti je uređen sistem saradnje radi olakšavanja ostvarivanja naknade štete u prekograničnim slučajevima.

Stoga se ovim predlogom, uvažavajući načela Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja uređuje pravo na novčanu naknadu štete žrtvama krivičnih djela nasilja učinjenih s umišljajem, uslovi i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, organi koji vode postupak i odlučuju o pravu na naknadu, organi i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima, kao i kad država ima pravo regresa.

Donošenjem Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela Crna Gora će se pridružiti krugu država koje u okviru svog zakonodavstva nastoje sprovoditi svrhu navedenih evropskih standarda u cilju zaštite položaja žrtava krivičnih djela nasilja.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Donošenjem Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja u Crnoj Gori će se u potpunosti stvoriti uslovi za primjenu Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja i na taj će se naša država pridružiti krugu država koje u okviru svog zakonodavstva nastoje sprovoditi svrhu navedenih evropskih standarda u cilju zaštite položaja žrtava krivičnih djela nasilja.

Donošenje ovog zakona u skladu je sa ciljevima predviđenim Strategijom reforme pravosuđa u Crnoj Gori za period 2007- 2012 i Inoviranim Akcionim planom za njeno sprovođenje 2012-2013, kao i Programom rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ovim Predlogom zakona stvoriće se normativni okvir kojim će se na odgovarajući način riješiti položaj žrtava umišljajnih krivičnih djela nasilja, koje su pretrpjele tjelesne povrede ili oštećenje zdravlja, te izdržanih članova porodice žrtava koje su izgubile život od posljedica takvih krivičnih djela i razviti sistem za naknadu štete tim žrtvama od strane države na čijoj teritoriji su takva krivična djela učinjena, naročito kada učinilac nije poznat ili ako nema sredstava. Na ovaj način u potpunosti će se ostvariti svrha Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela, navedena u njenoj preambuli.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Rješenja koja Predlog zakona predviđa omogućiće ostvarivanje pravične i primjerene naknade žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih s umišljajem uz uvažavanje standarda i načela propisanih Evropskom konvencijom i saglasno Direktivi Savjeta 2004/80/EZ, uspostaviće se sistem saradnje radi ostvarivanja naknade štete žrtvama krivičnih djela u prekograničnim slučajevima.

Primjena ovog Predloga zakona neće izazvati troškove za građane i privredu i nema uticaja na biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Predviđeno je da će ovaj zakon stupiti na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, dok će njegova primjena početi danom prijema Crne Gore u Evropsku uniju. Početkom primjene ovog zakona nastaću troškovi za koje je potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu Crne Gore.

U budžetu je potrebno obezbijediti dodatna sredstva za stavke, i to: isplatu naknada žrtvama krivičnih djela, za troškove u vezi sa vođenjem postupka za odlučivanje o zahtjevima za naknadu štete, za informisanje žrtava o pravima iz ovog zakona, za edukaciju nadležnih organa, kao i za vođenje evidencije o podnosiocima zahtjeva i donesenim odlukama.

U pogledu dodatnih sredstava za isplatu naknada žrtvama krivičnih djela koje ostvare pravo na naknadu, prema tekstu predloga zakona naknadu će isplaćivati Ministarstvo pravde. Predlogom zakona određene su vrste naknada koje mogu ostvariti žrtve krivičnih djela, odnosno izdržavana lica.

Visina troškova za isplatu naknade štete zavisice od: broja izvršenih i prijavljenih krivičnih djela za koja bi se mogla ostvariti novčana naknada na osnovu predloga zakona; broja lica koje je žrtva izdržavala; broja zahtjeva za naknadu koje će ta lica podnijeti, kao i od toga da li u konkretnom slučaju lica koja su podnijela zahtjev ispunjavaju uslove za ostvarivanje prava na određenu vrstu naknade i u kojoj visini.

Ministarstvo pravde pripremi je analizu, tj. izvršilo procjenu mogućih troškova za isplatu naknada polazeći od, podataka o broju krivičnih djela, za koja bi se mogla ostvariti naknada po ovom zakonu, izvršenih za krivična djela 2011. godine, pretpostavljenog broja podnosioca zahtjeva i pretpostavljene visine ostvarenih naknada.

Međutim, zbog prirode stvari ne može se tačno utvrditi kolika će biti visina troškova za isplatu naknada budući da nije moguće odrediti koliko će takvih krivičnih djela biti izvršeno, niti koliko će lica uslijed izvršenja takvih krivičnih djela imati pravo na predviđene naknade i u kojoj visini.

Imajući u vidu činjenicu, da je tekstom predloga zakona predviđeno da će Zakon o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja početi da se primjenjuje danom prijema Crne Gore u

Evropsku uniju biće potrebno uraditi novu analizu.

Važan segment ovog zakona, u finasijskom smislu, je da kada je Crna Gora isplatila naknadu a žrtva ostvari djelimičnu ili potpunu naknadu štete od štetnika, Crna Gora ima, za iznos glavnice, koji je žrtva, odnosno izdržavano lice ostvarilo neposredno od štetnika, pravo regresa od žrtve, odnosno od izdržavanog lica ali najviše do iznosa koji mu je platila.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

U periodu od januara do jula 2012. godine, Ministarstvo pravde je dobilo dvije ekspertize na nacrt zakona, i to od Savjeta Evrope i eksperata Evropske komisije, i nakon toga objavilo javni poziv za učešće u raspravi na internet stranici ministarstva, portalu e-uprave i dnevnom listu „Pobjeda”.

Javna rasprava je trajala 40 dana od dana objavljivanja javnog poziva za učešće u raspravi, počev od 1.12.2012.godine do 10.1.2013.godine. Učesnici javne rasprave su bili građani, predstavnici državnih organa, organa lokalne samouprave, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i drugi zainteresovani subjekti.

U okviru javne rasprave, organizovan je okrugli sto u Podgorici, a predlozi, sugestije i komentari su dostavljani elektronskim putem i na drugi način. Ministarstvo pravde je izradilo i na svom sajtu objavilo izvještaj sa javne rasprave, koji sadrže primjedbe i sugestije zainteresovanih strana i odgovore obrađivača propisa.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za implementaciju ovog predloga zakona. Indikator za mjerenje ispunjenja ciljeva je broj podnijetih zahtjeva za naknadu štete i broj lica koja su ostvarila pravo na naknadu. Ministarstvo pravde je zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Podgorica,
30.6.2014. godine

MINISTAR
Duško Marković

